

MINDSZENT-SZEGVÁR

ÉS VIDÉKE.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . 3 frt — kr. Négy hóra . 1 frt — kr.
Fél évre . . . 1 frt 50 kr. Negyed évre — frt 75 kr.

VEGYES TARTALMU HETILAP. MEGJELEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ HIVATAL

a szerkesztő saját házában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

HIRDETÉSEKET

a nyílt-téri közleményeket a kiadó hivatal jutá-
nyos ár mellett közöl.

Szent István.

Magyarország — a magyar nemzet legelső királyának születése napját fogja f. hó 20-án az egész magyar nemzet — az egész ország megünnepelni, mert törvényhozásunk bölcsesége folytán e nap többé nem felekezeti ünnep — de az 1891. XIII. törvényeikk első szakasza szerint törvénybe iktatott „nemzeti ünnep.”

Évszázadok óta ünnepli e napot a magyar katolikus világ mint vallási ünnepet *nemzeti kegyelettel*. Törvényhozási intézkedés nélkül a nemzet ujja ébredés korszakától mind fokozatosabb mérvben kezdte a magyar nemzet e napot mint nemzeti ünnepet megünnepelni és midőn a törvényhozás intézkedése egy a nemzet közérzete által ünneppé avatott napra a törvényesség pecsétjét rányomta, bebizonyította azt, hogy együtt érez a nemzettel akkor midőn azon első királyunk születése napját nemzeti ünnepé avatja, mely király bölcsességének köszönhetjük nagy részt, hogy a magyar nemzet „*megfogyva bár, de törve nem*” megünnepelheti ezredéves nemzeti létének nagy ünnepét.

Szent István király midőn a keresztény vallást országunk vallásává tette, a harcias magyart a békés foglalkozáshoz szoktatta, a nyugoti civilizáció és ezzel dicső ezredéves multunk alapját vetette meg.

Szent István királynak köszönhetjük mai alkotmányunk rendszerét. Ő volt az ki Magyarországot megyékre osztotta, melynek a nemzet viszontagság teljes századaiiban nem egyszer alkotmányunk védbástyái is voltak.

Árpád fegyverrel szerezte e hazát. I. István király bölcs művei vetették meg fennmaradásának alapját *ugy*, hogy ez ezredév végén az új ezred év ele örömtelt bizalommal nézhet a nemzet.

Ünnepé volt a nemzetnek mindig Szent István napja, de most többszörösen fogja megünnepelni.

1891. év augusztus hó 20-án lesz az első Szent István napja, melyet az egész nemzet mint *törvényes* nemzeti ünnepet fog megünnepelni, megfogja ünnepeket lelkesedéssel, abban a reményben, hogy még több a nemzeti közérzete által ünnepe avatott nap fog még hazánk törvényei által szentesítést nyerni.

Az a nemzet mely nagyjait nem feledi, mely kegyelettel és hiven őrzi emléküket. Az a nemzet mely a dicső multak emlékein lelkesedni képes, az — az ősök példáján okulva *nem veszhet el*. A magyar nemzet mely annyi baj és vész között —

annyi elenséggel környezve még ma is fenn áll. Az a nemzet mely egy ezred évért egyik kezében fegyverrel másik kezével az eke szarvát fogva küzdött diadalmasan hazájáért, melyet számára az ősök szereztek meg — az nem feledkezhet meg ősiről soha!

A mely hazának fentartásáért a nemzet annyi ellenséggel szemben hőiesen megküzdött és egy ezred év után reményel telve, ifju erővel bocsájtja keresztül, egy új ezredév küszöbén — ezt a hazát I. István király fektette az első szilárd alapra.

E nagy király születésének év fordulóját megünnepelni a hazafias kegyelet parancsolja. A nagy ősök iránti hála. kegyelet, legszebb erényét képzezte mindig a magyar nemzetnek — ez erénye meg van még most is, azért minden magyar ünnepi, mezt öltösn e napon. Hazán nemzeti zászlókkal díszítse, mert e *uap minden magyar-
nak az egész nemzetnek ünnepe.*

Teendőink.

IV.

Nyár közepén midőn hosszuk a napok — rövidék, mondhatni világosak az éjjelek egyik másik olvasónak nem is látszik a világítás a „teendők sorába tertozónak.

Ámde ez nem áll, a nyarat az ősz, azt a tél követi és ez időszakokban ép ugy szükséges a község főbb utcáinak e közlekedési vonalainak kivilágítása, mint tavasszal; belátták ennek szükségét az egész világon. Nagyon elmaradott kis város avagy kis község az már most, mely a szükségletnek megfelelő világítás-nem bír!

Évekkel ezelőtt is megpendített ez életrevaló eszme, az ige nem lett testté, Mindszent községnek nem volt világítása, nincs ma sem, de jenni kell!

A világítás tehát a „teendők” közé tartozik.

Lehetne a világítást közkölségen létesíteni és ez volna az osztó igazságnak megfelelő.

Közkölségen mondjuk a világítást létesítendőnek, mert így az egész község élvezvén azt, viselné is terheit.

Nem tetemes azon összeg, melyért elválalnák a r l e j t é s útján Mindszent főutcaink világítását, nállunk is figyelembe, számításba lehetne venni, mikor van „hold világ.” A nagy és nagyobb, élénk forgalma városoknál bajos a világítást vállaló egyénnel ugy alkudni, illetve egyezni, hogy csakis teljes sötétség alkalmával világítsa meg az „összes lámpákat, mert ott a nagy forgalom s ebből származó föltétlen szükséglete a világításnak a szerződést ilykép kötni nem engedi, de nállunk elég jó

volna így és községünk fekvése, lakosaink viszonyai egyelőre a főutca világítását teszi elkerülhetlen szükségessé.

Ha szigoruan vesszük a dolgot, Mindszentnek egy főutcája van, mely a piactéren kétfelé ágazik. Ezen utcának világítása egyelőre kielégitené az igényeket. Kielégitené még pedig az okon, mert az összforgalom a főutcaán összpontosul abból ágazik a csekély forgalmu „kis utcákra.” Ott a helyi ismeret, a gyéreb forgalom a netáni szerencsétlenségeket kizárja. A szükséglet általános lévén, kell hogy a teher is közös legyen, mert valamiként a főutcaon van a járda föltétlen lerakása kimondva, ugy a világításnál is a főutca kivilágítása a föltétlen szükséges!

Azt, hogy egyesek világítsák meg az utcát nem tartjuk helyesnek, jogosnak, mert a bentlakó község jó része igénybe veszi, veheti a világítást.

Bárhogyan is, világításnak lenni kell. Ha a község mint erkölcsi testület megvilágítja a szolgabírói hivatalt, lelkészi lakot, kántor lakást, az iskolákat, közházat, korházat, cédulaházat és azon helyeket, hol vizipuskák vannak szines üvegü lámpákkal láttatja el, ha a takarékpénztár, a körök, orvosok a gyógytár lámpákat alkalmaznának nagyon kevés világítás kellene akár közkölségen ezen tul, akár magánosók költtségére.

Bizottságot kellene kiküldeni javaslat tétel végett!

A toronyóra tekintetében elmondottuk már némileg nézeteinket, de meg ismételtén évek óta gyakran lett ez ügy tárgyalva, vitatva, teljesedésbe nem ment ohajoknak kifejezés alva, mind hasztalan!

Más községben, városban rendkívüli eset, ha a toronyban levő óra nem jó, nállunk?

Emberemlékezet óta az óra rossz, évtizedek óta nem jár!

A község előljáróságának tudni kell, kit terhel a toronyóra javítása — esetleg ujjal való felcserélése. Vagy az erkölcsi testületet terheli, ugy a szükséges összeg a jövő évi költségvetésbe felveendő, az óra kijavítandó, vagy a kegyur tartozik ezt javíttatni, az esetben nincs kétségünk az iránt, hogy Órgróf Pallavicini Sándor Ó Nagyméltósága a legelső kérésre teljesítettni fogja azt, mit tennie, tétetnie kell.

Nőképzés és nevelés.

— Országos nőképző-egylet. —

A megoldásra váró társadalmi és nevelési kérdések sorában a nő nevelés egyike a legfontosabbnak és legsürgősebbeknek. Reális korunk nap nap után, mondhatni villámgyorsasággal halad előre azon az uton, hogy a női nemet évezredes nimbusától megfosssa, az eszménység, gyöngédség piedeszt rájáról leszállítsa

s belevonja a mindennapi munkálkodás forrongó légkörébe.

Korunk szelleme és viszonyai ugyszólván kényszerítik a nőt, hogy kilépve a család szűk köréből, biztosítsa magának az önálló megélhetés lehetőségét minden eshetőséggel szemben, sőt a családi élet körén belül is megkívánja, hogy a kenyérkereset nehéz munkájában, mely alatt az erős férfi már-már roskadozni kezd, résztvegyen, s ő a gyöngé, megfelezzék azt az erőssel.

Kívül esnek e sorok célján fejtegetni azt, hogy e kényszer mennyiben hat vissza a nőknek természetből nyert hivatása: a családiasság rovására, annyival inkább, mert e baj orvoslása csakis önmagából kifejlődő hosszabb társadalmi átalakulás útján várható.

Ha már a szűk családi köben, ugyszólván egyéni hivatás betöltésénél szükséges, hogy a nő nem csak tudatával, hanem tudásával is birjon mindannak, ami női, hitvesi, anyai és háziasszonyi kötelességének teljesítéséhez megkívántatik, mennyivel inkább szükséges az olyan nőnek, kit helyzete már eleve arra utal, hogy existenciája biztosítása véget, oda álljon a munka mezéjén a férfiak sorába s ugyanazon teendőknél helyt álljon, hogy az ily nő birjon is ama feltételekkel, azokkal az ismeretekkel, a tudományokkal, a gyakorlatokkal és testi erővel azon fegyvereivel, melyek a nem neki számtalan pályán számára győzelmet biztosítsanak.

A leányok nevelése és tanítása, mely ez előtt a fiukéval karöltve haladt egy darabon s aztán elválva tisztán a házi teendők elsajátítására szorított, ma a kora gyermek-években különválva, önállóan indul és halad tovább, átvevén az általános ismeretek köréből mindazt, a mi nem áll ellentétben a nő hivatásával, s fokozatosan és rendszeresen képezi és képesíti a leánygyermeket arra, hogy a szükséges ismeretek birtokában önerejéből is megélhessen.

De vajon elég-e ha a nevelő intézetek lehetővé teszik lányainknak a jelzett ismeretek elsajátítását s azon műveltségi fok megszerzését, mely őket sok tekintetben a férfiakkal egyenjogúságra helyezi?

Nem-e kell, hogy főként és első sorban tekintse hivatásának a nők nevelésére hivatott intézet, hogy a gondjaira bízott leányokban nemök gyöngéd tulajdonságait: a nőiességet, a családiasságot, háziasságot, gyengédséget, szelidséget, nyájasságot ébressze fel és fokozza-hogy megismertesse hivatásának fenkölt és ma, gasztos céljával, hogy az ismeretek elsajátításával ne tegye a nőt tudásában elbizakodott, száraz professzorrá, hanem azok nyomán rávezesse ama lelki tulajdonságai felismerésére s szellemi tehetségei érvényesítésére, melyekkel az édes otthon, a boldog családi kört valószínű földi paradicsommá varázsolhatja.

Valóban ez az igazi nőnevelés célja s csak e kettőnek helyes összekapcsolásával nevelhe-

tünk a hazának és a társadalomnak hivatásuknak megfelelő, derék művelt magyar nőket.

E gondolatok foglalkoztattak bennünket, midőn egy ismert kitűnő leánynevelői-intézet: az országos nőképzőegylet által fenntartott fővárosi zöldfa-utcai tanintézetnek idei évszázó ünnepélyén megjelentünk.

Mert a mi eddig mint homályos vágy és sejtélem élt lelkünkben a nők igazi hivatásáról, a helyes nevelésről, azt itt szemtől szemben megtestesülve láttuk. Láttuk fokról-fokra mint egy piramis lépcsőfokait, picike csöpp kis leánykától, a kit sirva hoztak ide édes anyja vagy a kisdédovónó megszokott köréből, a felszedült, kifejtett, világba lépni készülő leányig, a ki immár képesítve van, hogy maga vegye át azon újabb leánynevelés vezetését és nevelését, mely most jut oda, a hol ő néhány év előtt kezdette.

(Folyt. köv.)

Az 1848-49-i szabadságharci emlékek.

Megtekintve az 1848-49-i szabadságharci emlékek kiállítását, meggyőződünk, hogy a szent ereklyéket — dicső múltunk immár csendes tanút — bárki is kibőn hazafias szív dobog nagy élvezettel fogja megtekinteni és sok tanúságot fog belőlük levonhatni.

Az egész kiállítás 7 termet foglal magában. Legérdekesebb tárgyait a rendkívül sok csataképek, a arcképek, vértanúink és nagyjaink ereklyéi képezik. A nagy tereméből feljutunk a felső nagy terembe. Tiszteletteljes elfofozottság érte az itt rajtuk erőt, mert csakhamar észreveszük, hogy itt minden Kossuth. Látjuk öt családja körében, a nép között, az országgyűlésen, munkaközben stb. mintegy 250 kép s mindegyik más-más kiadvány. A nagy terem folytatását az aradi szoba képezi. Itt van elhelyezve az aradi vértanúk relief szobormintái, melyeket Zila György készített és minden pozsonyi pesti stb. vértanúk olajfestett képei — A bejárat mellett levő 3-ik nagy teremben van Rona szabadságszobor mintája. Itt van továbbá Osztróvszky József kur, tanács elnök, 1848-49-i aradi kormánybiztos remek filigran faragványu tabernakulumja, melyet a joesf-stadi fogságban készített. Kivannak állítva Osztróvszky egyéb gyönyörű rabfaragványai is, melyek bármely képfaragó becsületére válnának. E teremben van elhelyezve 80 olmtzi magyar rab olajképe is, melyet Toth Ágoston, szabadságharcunk derék bajnoka az olmtzi börtönben festett. Képvisele vannak a szabadságharc különféle fegyverei a primitív kaszáttól az ágyuig. Husz honvéd fog a kiállításban örködni valamennyi más más 48-49-es honvéd egyenruhában (lesz tüzer vadász, 5 fős lovás stb.) felelevenítve előttünk a szép mozgalmas napokalakjait.

Valóban nagy és nemes feladatott teljesített a kiállítás rendezősege midőn szabadságharcunk ama dicső emlékeit ily lehető legteljesebb együttességében és eredetiségében iparkodott a magyar közönségnek bemutatni.

Helyi és vegyes hírek.

— Vizsga az ovórában. Kiss Roza a helybeli magán ovóda igyekvő vezetője és tulajdonosa, f. hó 22-én téteti le ez évi vizsgát növendékeivel és egyben a serdültebb (4-5 éves) növendékek egy szindarabot is fognak elő adni. Ajanljuk e vizsgát úgy a szülők, mint a gyermek nevelés iránt érdeklődők figyelmébe.

— Halálozás. Mély részvétellel vettük a gyászhirot arról a nagy csapásról mely Gelsi Péter tanító és nejét Keresztury Irma tanító nőt egyetlen kis fiuk elhunytával érte. A korán sirba szállt angyal földi maradványait f. hó 14-én kísérték örök nyugalomra. Legyen könyű neki a föld, a lesújtott szülők pedig jeljenek jóbarátok részvéte által a nagy csapásban némi vigaszt.

— Dr. Wiener Márk rabbi szomszéd Vásárhelyre meghivatott, hogy a fürdőn időző Seltmán L. vásárhelyi főrabbit helyettesítse, a Kohn Emánuel tekintélyes vásárhelyi lakos temetésén. Nagy tudományu rabbink a meghívásnak engedve f. hó 14-én tartotta meg az elhunyt fölött a gyászbeszédet, mely — mint bennünket Vásárhelyről értesítenek — úgy a tartalom mint előadás tekintetében ezonoki remeket képez.

— Tűz. Az elhalt hét folyamám, mint bennünket értesítenek a grf. Károlyi felgyői uradalomban a tűz 3 asztagot emésztett fel.

— A közigazgatási bizottság f. hó 11-én Szentesen tartott ülésén Kovács Imre és Szilágyi Ferenc volt községi tisztviselők az ellenük két forumon hozott ismeretes fegyelmi határozat ellen beadvitt félébhezésükkel elutasította.

— A ragadós száj és körömfájás Szentos város bel és külterületén annyira terjed, hogy valószínűleg az egész szentesi határra rövidesen el fog a zárlat rendeltetni.

— A szegvári vásár f. hó 15-én fog megtartatni, hová azonban csülkös jószágok hajtása a fellépet száj és körömfájás miatt betiltatott.

— Saját fiát ölte meg f. hó 11-én Teésen Takács László ottai lakos. Apa és fia valami fölött összeszóllalkoztak, mi közben az apa annyira dühbe jött, hogy egy bottal a fiut

TÁRCZA.

Makacosság.

A „Mindszent-Szegvár és Vidéke“ eredeti tárcája.

A koránkelésnek soha sem voltam barátja és már kora ifjuságom óta hódoltam annak az elvnek — hogy sokkal jobb későn kelni mint korán — lefeküdni. Ezt a elvet ügyvédi praciosom alatt sem adtam fel. Az ugynevezett „makacsságolás“ nem volt ugyan inyemre de kiengesztelt az „igazolás“ mint a prokatori lustaság mentő anygala.

Mindig elfogadható ürügyet tudtam felhozni a tárgyaláson való meg nem jelenésem igazolására, ami olyan elbizakodottá tett, hogy az első idezésre már nem is hederitettem.

Egy izben azonban cserben hagyott a szerencsém, mert olyan igazolással kellett élnem mit senki el nem fogadhatott valónak és ami legboszantóbb a dologban az, hogy tényleg mégis megtörtént.

Egy vidéki atyafi egyszer azzal kopogtatott be az irodámba, hogy vállaljam el az ő százezer forintos pörét, mert csak hozzám van bizalma, minthogy 48-as elveimnél fogva tudni fogom mi az igazság.

Hát én persze egy pillanatig se haboztam. Neki is feküdtem az ügynek nagy buzgósággal és kezdém az igazság keresés rögös utait a költségvetés drága köveivel kiegyenliteni képzeletembe.

Fölttettem magamban, hogy az ügyet nem bizom segédeimre, hanem magam járok el bene.

Kedre tüzte ki a tárgyalást a bíróság és miután a per egy vidéki törvényszék előtt folyt le vasárnap este már utnak indultam, hogy korán megérkezem.

Felséges érzet a biztonság. ha mindjárt csak arra vonatkozik is, hogy el nem késünk a tárgyalástól.

Denique olyan jó kedvem volt, minden kétséget kizáró biztonságban, hogy bementem a bolyi kaszinoba vidám zeneszót hallgatni.

Ott találtam régi iskolatársamat Hurka Pistát, aki annyira el volt merülve a csöndesbe, hogy észre se vette üdvözetemet.

Azonban én nem tágitottam. feléje nyújtám jobbomat, mire vele a kézzsoritás következett. Nagyon ellátszott merülve a játékba, mert még meg se köszönte, mikor anyósának üdvözetét átadtam neki.

Szó nélkül mutatott egy üres székre és egy invitáló kézmozdulattal adta tudtomra, hogy azon helyet foglalhatok.

Egy darabig néztem a játékot, midőn végre megszólal.

— Már unatkozol ugye?

— Hát bizony nagyobb mulatság a játék mint a kibicelés.

— No csak ne türelmetlenkedjél, azonnal félbehagyom és aztán majd kárpotollak.

Kíváncsi voltam a kárpotlásra. Ismertem Hurka Pistát és tudtam, hogy nem szokott ok nélkül ígéreket tenni.

Végre abban hagyták a játékot is Pista barátom meggyarapodva néhány kopogós százzal a játékszobából távozott.

Én ellenvetés nélkül követtem a kaszinó étterméig, ahol a cigányok vigan húzták.

Nem tagadom, hogy rozsás kedvem volt és örömet csatlakoztam Pista kompániájához, mely a kaszinóból egyenesen kiment a szőlőkbe, a cigánybandát előre küldvén két döcögő paraszt szekeren.

Voltunk van öten. Csupa jóképű vidéki honorációk, a malomszegi intelligencia színe — java.

Hurkaék présháza volt a kirándulás végpontja, ahol olyan lukullusi vacsora várt reánk, amilyent csak fölszentelt püspökök szoktak elfogyasztani ünnepnapokon.

Nagyon csuszott rá a bor, melynek min-

Korpa: szilárd és drágább, noha a malok visszatartása tolytán alig vásárolható.

Mikép viendő át a gyümölcsstermelés a gazdasági üzembe?*)

Mednyánszky Sándortól.

Országszerte halljuk hangoztatni, hogy gabonatermelésünk már nem jövedelmező, hogy az amerikai és indiai verseny által elnyomtuk, hogy az ott termelt gabona olcsósága miatt a világpiacról leszorítottunk és így meg nem élhetünk sőt még olyanokkal is találkozunk, kik azt jövedelmezték, hogy el kell pusztulnunk.

Ilyen és ehhez hasonló rémhírek megcáfolásául azt hiszem elég azt kérdeznem, hogy a statisztikai adatok nyújtanak-e oly képet, mely ezen aggodalmat igazolná? De másrészt azt is kénytelenek leszünk megengedni, hogy gabonatermelésünk nem oly jövedelmező ma, mint volt ezéltől s midőn ezen jövedelemcsökkenés mérlegeit helyreütni alkalmas eszközök során végig tekintünk, a gyümölcsstermelésre kell mindenki figyelmét felhívnom, még pedig a gyümölcsstermelésnek azon módja iránt, mely a mezőgazda viszonyaival legjobban megegyezik s azért legalkalmasabb arra, hogy azon hiányokat, melyeket a gabonatermelés értékeinek csökkenése mezőgazdánk bevételeiben okoz, ne csak helyre üsse, hanem helyesen és okszerűen alkalmazva, a legtöbb esetben még fedezze is.

Ugyanis tudjuk, hogy az a gyümölcs, mely nálunk kitűnően díszlik, Indiában éppen nem, Amerikában pedig csak részben, sőt még Európában sem mindenütt egyenlően terem, ugyan azért Amerika, India gabonájával, a déli vidékek pedig a nálunk nem termő déli gyümölcsfákkal ugyiszólván az egész világot alá-ásztják és mindenütt kész fogyasztásra találnak; kövesük mi is a gondviselés utmutatását, mely oly talajjal és égaljál áldott meg, melyben a legtöbb európai gyümölcs oly kitűnő minőségben díszlik, mint a világon másutt sehol és termeljük gyümölcsöt minél nagyobb arányban s gondoljuk meg azt, hogy gabonakivitelünknek különben is azon arányban kell csökkenni, a mily arányban növekszik hazánk lakosainak száma és hogy a gabonatermelés oly betervezésre sohasem képes, mint a gyümölcsstermelés.

A mi pedig az idevezető eszközöket illeti, gondoljuk meg, hogy Észak-Amerikában felfedezése előtt, de jó ideig felfedezése után is semmiféle európai gyümölcsös nem termelt, mégis szorgalom, kitartás és társulás segédelmével és különösen Wilder tábornok lelkes buzditásai folytán már is oly nagy eredményeket ért el e téren, mennyivel könnyebb tehát a mi feladatunk és mennyivel biztosabb eredményre jogosít kedvező éghajlatunk, kitűnő talajunk s kiválólag kedvező geographiai fekvésünk. De különösen gondoljuk meg azon körülményt, hogy a gyümölcsstermelésnek olyan módja is létezik, mely aránylag rendkívül kevésbe kerül, a nélkül, hogy a gabonatermelés teréből feltűnőleg érezhető, vagy csak számbavehető mennyiséget elvonna. Gondoljunk közös anyánk a hazára és arra, hogy a gyümölcsstermelés még mindenütt, a hol az lábrakapott, csak jólétet, áldást és megelégedést terjesztett maga körül. Egyesítsük tehát erőinket, fogjunk a munkához mielőbb s bizonyára nagyobb győzelmet fogunk nyerni, mint a megboldogult Moltke Sedánál, mert győzelmünket csak jólétet, áldást hozunk hazánk lakosai közé.

Senki sem tagadhatja hogy nálunk a szilva, ha egyszer elültettük és erőszakosan ki nem irtottuk, többé ki nem vész, hogy nálunk vadon tenyésző gyümölcsfa mindenütt található, már pedig hol a gyümölcsfa vadon nő, ott a megfelelő gondozás mellett a nemes gyümölcs is buján fog tenyészni, ez tehát Isten ujjá reánk nézve, mely azt mutatja, hogy ültessünk gyümölcsfát és az bőven jövedelmező kufor-rásává változik mezőgazdaságunknak.

Csak hogy nem elég, hogy gyümölcsfát ültessünk, gondozását pedig télen a nyúl és kecskére, nyáron pedig az Istenre bizzunk: mert meg van írva, hogy arcod verejtékével keresd kenyeredet. Minél fogva ajánlom ugyan, hogy ültessünk minél több gyümölcsfát, de senkinek sem többet, mint a mennyit megmivelni akar és képes is, mert kedvező eredményt csak

*) Ezen kiválóan érdekes és hasznos közleményre különösen felhívjuk m. t. olvasóink figyelmét. Szerk.

szép és jó gyümölcsöslehet elérni és miután szép és jó gyümölcsöt csak kellően gondozott fákon lehet nevelni, azért ha kiültetett gyümölcsfáinkat kellőleg gondozni nem akarjuk, akkor sokkal jobb, ha semmit sem ültetünk.

A gyümölcsstermelés annál jövedelmezőbb, értékesítése annál biztosabb, minél tágabb körben üzetik az és minél több gyümölcs található valamely vidéken.

Mostanig hazánkban még annyi gyümölcs sem terem, a mennyi hazai szükségletünk fedezésére csak távolról is elégséges volna és ennél az a szegény ér bennünket, hogy a mai talajunk és égaljunktól sokkal mostohább viszonyok közt él Steier, Kariathia, Alsó-Ausztria és Csehországnak adóunk gyümölcsért,*) holott a gondviselés által oly talaj és égaljál vagyunk megáldva, hogy egész Európát elláthatnók feleslegünkkel, a mellett pedig úgy gyümölcsünk kitűnősége, mint geographiai fekvésünk kedvezősége folytán minden további versenytársat kiszoríthatnánk Európából.

Hogy hol, minő gyümölcsöt termeljünk, arra nézve azt jegyzem meg, hogy ne kapkodjunk a gyümölcsfák megválasztásánál, hanem a mellett, hogy szép és jót termeljünk, iparkodjunk vidékünk termelésébe egyöntetű jelleget hozni, azaz minél kevesebb, de jól termő kitűnő fajtákra szorítsuk s e tekintetben siessünk szakértő gyümölcsészeink tanácsával élni.***) hogy helyes fajtagyválasztás, okszerű berendezés, kitartó szorgalom mellett, ha az ügy iránti kellő buzgalom és lelkesültség vezérel bennünket, a gyümölcsfaültetésnek ugy szellemi, mint anyagi áldása el nem maradhat.

En részéről nem vagyok ugyan szak-szerű gyümölcsész, csak gyakorlati gyümölcsfaültető, de állításaim alaposságáról, ugy is, mint a gyümölcsstermelésnek véghetlen hasznosságáról 37 évi tapasztalataim által győződtem meg.

Saját gyümölcsösöm leírásával nem akarom a szives olvasót-untatni, mert arról e lapok hasábjain már ugy is volt szó, csak azt jegyzem meg, hogy szántóföldeim is be vannak ültetve gyümölcsfákkal, mely termelési mód a kiállításon kívül egyéb költségekbe nem kerül és a fák mégis minden évben rendes megmivelésben részesülnek, gondozásuk pedig mindössze is a hernyók leszedéséből és néha-néha a sűrűben nőtt ágak megritkításából áll.

Megjegyzem, hogy a fák szabályos sorokban lévén ültetve, a szántást egy kis figyelmen kívül semmi akadályokba nem ütközik. Itt a gyümölcsfák sokkal szemben tenyésznek és többet teremnek, mint egyéb helyeken, mert a szántóföldek megmunkálásában és trágyázásában részesülnek. A szántóföldeken leginkább szilvafák állanak, melyek nagyra nem nőnek, csekély árnyékot vetnek, ugy, hogy az alattuk lévő veteményekre semmi káros befolyást nem gyakorolnak, csak az érés van 3—4 napra késleltetve.

Ha szántóföldeimet haszonbérbe adnám, legfeljebb 2000—2500 frt haszonbérre számíthatnék, holott eddigi tapasztalataim szerint jöhet idő, midőn ezen haszonbérök ötszörösét is megkaphatam csupán gyümölcsfáim terméséből.

Ajánlom tehát a gyümölcsstermelés ezen módját már csak azért is, mert e mellett gabonát csak ugy és csak annyit termelhetünk, mint akkor, midőn földjeinken még semmi gyümölcsfa nem volt; azaz, mert ezen eljárással földjeinkről kétszeres termést vehetünk, sőt jöhetnek elő évek, midőn gyümölcsfáink annyit teremnek, hogy jövedelmünk a föld árával felér. Csakhogy másrészt, különösen eleinte arra is el kell készülnünk, hogy termésünket nyersen el nem adhatjuk, ugyanazért már eleve kell gondoskodnunk, hogy értékesítését aszalás, lekvárfőzés, pálinka, almabor és ecet készítése által biztosítsuk, mely célból különösen helyesen kombinált aszalóról nem szabad megfeledkeznünk.

A mi már most az ily gyümölcsnek helyes kiültetését illeti, erre nézve javaslatom az, hogy mindenekelőtt ültessük ki a dülök utjait, meggyeit, azaz a táblákat köröskörül alma, körte,

*) Ugyiszintén Olaszországnak. Szerk.

**) Hogy azok, kik nagyobb szabású gyümölcsfatelepeket szándékoznak létesíteni, kellő szakavatottság hiányában ne legyenek kénytelenek experimentálni s időt, fáradságot és költséget hiába pazarolni, ajánljuk, hogy folyamodjanak a földmívelésügyi miniszterhez szakember kiküldetéséért, ki minden egyéni előszeretettel menten, melytől talán a szakértő tulajdonos sem szabadulhat, fogja a tervet elkészíteni s a leghelyesebb irányt kijelölni. Szerk.

dió, cseresznyefákkal, de mindig szilvafák gyorsabban növekedvén és teremvén, mire a többiek koronája a nekik szánt helyet eléri, akkorra a szilvafák már kitermettek és kidobhatók, azután ültessük ki a táblák belsejét, de ide mindig csak szilvafát alkalmazhatunk azért, mert ezek érnéka éppen semmi hátrányára sincs a közéjük vetett gabonatermelésnek. A mi pedig az ültetendő fák sortávolságát illeti, erre nézve ajánlom, hogy 1—3 osztályú földjeinket 16—40 méter távolságu sorokban, 8 méternyire ültessük egymástól, míg az alantabb osztályozott földeket legjobb minden irányban 8—12 méter távolságra kiültetni ugy, hogy a fák között minden irányban akadálytalanul lehessen szántani.

Rég meghaladott kérdés az már, hogy a gyümölcsfa földjét csak ugy kell porhanyítanunk és trágyáznunk, mint akármely más növényt és azt már fentebb elmondtam, hogy a ki azt nem akarja tenni, annak jobb, ha éppen semmi gyümölcsfát sem ültet.

„Magyar Kertész“.

(Vége köv.)

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Diamant Manó.

469
v. 1891. szám.

Árverési hirdetmény.

Alolított bírósági végrehajtó az 1881. LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel köz-hírdetési hogy a szentesi kir. járásbíró-ság 1891 évi 3692 s több számú végzése következtében dr. **Schlésinger** Károly ügyvéd által képviselt mindszei takarékpénztári és több végrehajtatók jávára Szobotka Adolf utóda **Rex T.** cég ellen 2777 frt 67 kr. s jár. erejéig foganatosított biztosítási és végrehajtás útján le és felül foglalt és 1695 frt 50 krra becsült házi butorok és bolti **áru cikkek**ből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szentesi kir. járásbíró-ság 3793/891. számú végzése folytán 2777 frt 67 kr. tőkekövetelés, ezeknek a végzésekben jelzett napoktól járó 6% kamatai és eddig összesen 234 frt 81 krra biróilag már megállapított költségek erejéig Mindszenten végrehajtást szenvedett lakásán leendő eszközzésére **1891. évi aug. hó 18. napjának délelőtti 9 óra** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek becsáron alól is el fognak adatni.

Kelt Szentesen, 1891. évi aug. hó 3. n.

Végh Sándor.

kir. járásbíró-sági végrehajtó.

Richter-féle

Fejettörő

Legújabb türelmi játék.
176 feladat.

Nagyon érdekes
és nagyon mulatságos.
Ára 35 kr.;
minden játékter kereskedésben kapható.

Kevésbé értékes utánzásoktól óvjunk magunkat és csakis oly skatulyákat fogadjunk el, melyeken a gyári jel a „Vörös Horgony“ van.

Vidéki szülők figyelmébe!

Alulírott tudatja azon vidéki szülőkkel, kik fiaikat a **szentesi főgymnasi-umban** óhajtják taníttatni, hogy illendő díj mellett **elvállal fukat teljes ellátásra, kívánatra pedig külön magánoktatásban is részesíti őket.**

Balázsovits Norbert

főgymn. tanár.

Lakik: Szentesen, I-ső tized 226. sz.